

Lieta Nr.A42388207
SKA-69/2013

SPRIEDUMS

Rīgā 2013.gada 28.janvārī

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departaments
šādā sastāvā:

senators J.Neimanis

senators A.Guļāns

senatore V.Kakste

rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta pēc SIA KU „Nafta Trading” pieteikuma par Konkurences padomes 2006.gada 30.novembra lēmuma Nr.E02-136 atcelšanu daļā par SIA KU „Nafta Trading” uzlikto naudas sodu un SIA „Petroline” pieteikuma par minētā lēmuma atcelšanu daļā par SIA „Petroline” uzlikto naudas sodu, sakarā ar SIA KU „Nafta Trading” kasācijas sūdzību par Administratīvās apgabaltiesas 2012.gada 18.maija spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] Daugavpils pašvaldības akciju sabiedrība „Daugavpils siltumtīkli” organizēja cenu aptauju, lai iepirktu 500 t mazuta. Citu vidū cenu aptaujā piedāvājumu iesniedza arī pieteicēja SIA KU „Nafta Trading”. Par uzvarētāju cenu aptaujā tika atzīta pieteicēja.

[2] Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs ierosināja krimināllietu pret Daugavpils pilsētas domes izpilddirektoru par to, ka viņš vienojies ar tirgus dalībniekiem par piedalīšanos iepirkumos un cenām. Konkurences padome saņēma no Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja telefonsarunu atšifrējumus. Izmeklēšanas rezultātā Konkurences padome 2006.gada 30.novembrī pieņēma lēmumu, ar kuru konstatēja Konkurences likuma 11.panta pirmās daļas 5.punkta pārkāpumu pieteicējas darbībās un piemēroja naudas sodu.

[3] Pieteicēji SIA KU „Nafta Trading” un SIA „Petroline” iesniedza pieteikumus par administratīvā akta atcelšanu daļā, kas skar attiecīgi katru pieteicēju. Pieteikumu izskatīšana apvienota vienā tiesvedībā.

[4] Izskatot lietu atkārtoti apelācijas kārtībā daļā, kas skar pieteicēju SIA KU „Nafta Trading”, Administratīvā apgabaltiesa ar 2012.gada 18.maija spriedumu pieteicējas pieteikumu noraidīja. Tiesas spriedums pamatots ar tālāk minētajiem argumentiem.

[4.1] Konkurences padomei bija tiesības izmantot un vērtēt kriminālprocesa ietvaros iegūtus pierādījumus un tie nav izslēdzami no pierādījumiem tāpēc, ka iegūti kriminālprocesa ietvaros un speciālo izmeklēšanas darbību rezultātā. Senāts savā praksē vairākkārt ir norādījis, ka gan personas iestādē sniegti paskaidrojumi, kas iegūti, konstatējot un vācot faktus, gan citā procesā iegūtas liecības tiesā ir atzīstamas par rakstveida pierādījumiem (*sk., piemēram, Senāta 2005.gada 13.septembra sprieduma lietā Nr.SKA-235/2005 12.1.punktu, 2007.gada 26.aprīļa sprieduma lietā Nr.SKA-154/2007 11.punktu*). Senāts arī norādījis, ka apstākļi, ka tiesa administratīvajā procesā ir izmantojusi atsevišķus kriminālprocesā iegūtus pierādījumus, nenozīmē un tas neizriet no tiesību normām, ka iestādei un tiesai būtu jāņem vērā arī visi pārējie krimināllietā iegūtie pierādījumi vai jā sagaida to novērtējums krimināllietā. Abi procesi (kriminālprocess un administratīvais process) ir patstāvīgi un tādēļ viens no otra nav atkarīgi citstarp attiecībā uz iegūtajiem pierādījumiem un to novērtējumu (*sk. Senāta 2011.gada 16.novembra sprieduma lietā Nr.SKA-144/2011 15.punktu*). Konkurences likums ir pieskaitāms pie administratīvo tiesību nevis krimināltiesību sfēras, un par Konkurences likuma pārkāpumiem tiek piemērotas administratīvo tiesību sankcijas, tāpēc konkurences tiesību pārkāpumu izmeklēšanas gaitā netiek piemērots tik augsts personas tiesību uz aizstāvību standarts, kā tas ir krimināltiesībās. Ir pieļaujams

krimināllietas ietvaros iegūtu operatīvu informāciju nodot pārkāpuma izmeklēšanai administratīvo tiesību jomā, ja ir saskatāmas administratīva pārkāpuma pazīmes, jo ierobežojuma izmantot viena kriminālprocesa ietvaros iegūtu operatīvu informāciju citas krimināllietas ietvaros mērķis ir nodrošināt personas tiesības uz aizstāvību.

[4.2] Nav pamata izslēgt no pierādījumiem informāciju, kas iegūta, veicot procesuālās darbības saskaņā ar Rīgas pilsētas Centra rajona tiesas 2006.gada 13.janvāra lēmumu, proti, SIA „Petroline” un pieteicējas apmeklējumu laikā iegūto informāciju, SIA „Basalt” mantu un dokumentu apskates laikā iegūto informāciju, SIA „Realty” un AS „Daugavpils Siltumtīkli” apmeklējumu laikā iegūto informāciju. Tas, ka tiesai nav iespējams pārbaudīt telefona sarunu ierakstu atšifrējumu atbilstību ierakstiem un pārbaudīt, vai ieraksti iegūti ar tiesiskām metodēm, nenozīmē, ka Rīgas pilsētas Centra rajona tiesas lēmums, kas sankcionējis Konkurences padomes izpilddirekcijas darbības, būtu nepamatots un uz tā pamata veiktās procesuālās darbības būtu prettiesiskas.

[4.3] Pieteicēja ir aizliegti vienojusies ar SIA „Petroline” un SIA „Univents” par piedāvājumu AS „Daugavpils siltumtīkli” mazuta iepirkumā 2004.gada janvārī. Vienošanās pastāvēšana ir pierādīta ar Konkurences padomes sākotnēji iegūtajiem pierādījumiem – dokumentiem, liecinieku liecībām. Pieteicēja, SIA „Univents” un SIA „Petroline” aizliegto vienošanos īstenoja ar fizisko personu A.Upīša un V.Vasiļjeva starpniecību.

[5] Pieteicēja SIA KU „Nafta Trading” iesniegusi kasācijas sūdzību par Administratīvās apgabaltiesas 2012.gada 18.maija spriedumu daļā, ar kuru noraidīts tās pieteikums. Kasācijas sūdzība pamatota ar turpmāk norādītajiem argumentiem.

[5.1] Tiesa nepareizi tulkojusi Administratīvā procesa likuma 60.panta pirmo un otro daļu, atzīstot par tiesisku Konkurences padomes rīcību, izmantojot operatīvajā darbībā iegūtās ziņas administratīvajā procesā. Nevienā tiesību normā nav paredzēta iespēja izmantot operatīvās darbības ietvaros iegūtu informāciju administratīvajā procesā.

[5.2] Rīgas pilsētas Centra rajona tiesa, 2006.gada 13.janvārī taisot lēmumu, ar kuru atļāvusi Konkurences padomei veikt iekļūšanu pieteicējas, SIA „Petroline” un SIA „Basalt” telpās, ir izvērtējusi prettiesiski iegūtus pierādījumus.

[5.3] Tiesa nepareizi tulkojusi Kriminālprocesa likuma 230.panta pirmo daļu.

[5.4] Tiesa nav iepazinusies ar kriminālprocesa lietas materiāliem.

[5.5] Tiesa kļūdaini piemērojusi Konkurences likuma 11.panta pirmās daļas 1. un 5.punktu. Tiesa norāda, ka pieteicēja, SIA „Univents” un SIA „Petroline” aizliegto vienošanos īstenoja ar fizisko personu A.Upīša un V.Vasiļeva starpniecību. Taču minētās personas nav nedz paši tirgus dalībnieki un nedz darbinieki vai amatpersonas tirgus dalībniekos.

Motīvu daļa

[6] Administratīvā procesa likuma 59.panta pirmā daļa noteic, ka pēc administratīvās lietas ierosināšanas iestāde iegūst informāciju, kas saskaņā ar normatīvajiem aktiem ir nepieciešama, lai pieņemtu attiecīgo lēmumu. Tādējādi Konkurences padomei ir pienākums izmeklēt lietu par aizliegtu vienošanos un iegūt informāciju, kas noteic vienošanās pastāvēšanu vai nepastāvēšanu, katra tirgus dalībnieka lomu tajā un citus apstākļus, kas vajadzīgi lēmuma pieņemšanai. Administratīvā procesa likuma 59.panta otrā daļa noteic, ka iestāde lietā var izmantot visa veida informāciju un iegūt to no visa veida avotiem. Informācijas iegūšana var notikt tikai atļautā kārtā un iegūtā informācija nostiprināma ar likumā pieļautajiem pierādīšanas līdzekļiem. Administratīvā procesa likuma 60.pants noteic, ka iestāde var izmantot tikai tiesiskā ceļā iegūtu informāciju. Konkurences padome informāciju izmeklējamajā lietā var iegūt arī no kriminālprocesa virzītāja, t.i., citas institūcijas, krimināllietas materiāliem. Senāts iepriekš ir norādījis, ka Kriminālprocesa likuma 375.pants neierobežo kriminālprocesā iegūtas informācijas izmantošanu administratīvajā lietā (*sk. Senāta 2008.gada 6.novembra sprieduma lietā Nr.SKA-705/2008 10.punktu, 2011.gada 30.novembra sprieduma lietā Nr.SKA-369/11 12.punktu*).

[7] Operatīvās darbības likuma piemērošana šajā lietā nav apskatāma, jo ar tiesas lēmumu no pierādījumu kopuma izslēgti operatīvās sarunu noklausīšanās ceļā iegūtie pierādījumi. Tādēļ pieteicējas arguments par to, ka atzīta par tiesisku Konkurences padomes rīcība, izmantojot operatīvajā darbībā iegūtās ziņas administratīvajā procesā, nepelna ievērību.

[8] Tiesai nebija jāanalizē Rīgas pilsētas Centra rajona tiesas 2006.gada 13.janvāra lēmuma pieņemšanas apstākļi. Šā lēmuma tiesiskuma kontrole tiek veikta

atsevišķi, pārsūdzot to augstākā tiesu instancē. Tas norādīts arī Rīgas pilsētas Centra rajona tiesas lēmumā.

[9] Tiesas spriedumā minētie secinājumi par pieteicējas dalību aizliegtā vienošanās ir balstīti uz spriedumā minētajiem pierādījumiem – rakstveida dokumentiem, liecinieku liecībām. Pieteicēja nenorāda, kuriem pierādījumiem, kuri atrastos krimināllietas materiālos, būtu nozīme, kuri bija izprasāmi un kāds būtu to iespaids uz tiesas veikto pierādījumu novērtējumu, tādēļ šādas pieteicējas vispārējas norādes uz nepieciešamību iepazīties ar krimināllietas materiāliem nav novērtējamas.

[10] Tiesa pareizi piemērojusi Konkurences likuma 11.panta pirmās daļas 1. un 5.punktu. Tam, ka aizliegtā vienošanās īstenota ar fizisko personu starpniecību, kas nav pieteicējas darbinieki vai amatpersonas, nav nozīmes, jo tiesa konstatēja, ka pieteicēja ar šo personu starpniecību bija tieši iesaistīta aizliegtās vienošanās nodibināšanā un izpildē.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 348.panta 1.punktu un 351.pantu, Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departaments

n o s p r i e d a

Atstāt negrozītu Administratīvās apgabaltiesas 2012.gada 18.maija spriedumu, bet SIA KU „Nafta Trading” kasācijas sūdzību noraidīt.

Spriedums nav pārsūdzams.

Senators *(paraksts)* J.Neimanis

Senatore *(paraksts)* A.Guļāns

Senatore *(paraksts)* V.Kakste

NORAKSTS PAREIZS

Latvijas Republikas Augstākās tiesas
Senāta Administratīvo lietu departamenta
senators

J.Neimanis

Rīgā 2013.gada 28.janvārī